

GEHOORZAAMHEID LEREN

Veertigdagentijd 2024 - Online retraite met pater Jacques van Jezus (Lucien Bunel) - Door het Kruis naar het Licht

Lezing uit de brief aan de Hebreëën: (Heb 5,7-9)

« Christus heeft tijdens zijn leven op aarde onder tranen en met luide stem gesmeekt en gebeden tot Hem die Hem kon redden van de dood, en werd verhoord vanwege zijn diep ontzag voor God. Hoewel Hij zijn Zoon was, heeft Hij moeten lijden, en zo heeft Hij gehoorzaamheid geleerd. En toen Hij naar de uiteindelijke volmaaktheid gevoerd was, werd Hij voor allen die Hem gehoorzamen een bron van eeuwige redding, ... » © NVB21

Een gepassioneerd lezer van de brief aan de Hebreëën

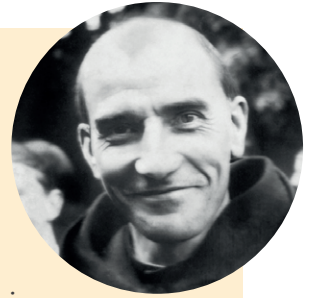
Pater Jacques van Jezus is gepassioneerd door de *brief aan de Hebreëën*. Als diocesaan priester, maar aangetrokken door de Karmel, deed hij zijn retraite van 15 tot 25 juli 1930 bij de karmelieten van Rijsel. Hij neemt als thema, de lezing van deze brief: « *Ik herlees nog steeds deze brief waaruit we zinnen kunnen halen die zo rijk zijn aan betekenis en zo voedzaam voor het geestelijke leven. Ik heb enkel de Nestle-editie, waarin geen enkele verwijzing staat behalve de varianten aangegeven onderaan de bladzijden. Ik vind het jammer dat ik er zo verstoken van ben, want ik had graag een tamelijk volledige studie van deze brief gemaakt. Ik ben zo vreselijk onwetend wat de Heilige Schrift betreft!* »

Eigenlijk moeten we deze laatste zin corrigeren. We hebben het « getuigenis » van zijn *Novum Testamentum Latine*, de tekst van het *Nieuwe Testament* in het Latijn, die hij bijhad bij zijn intrede in het grootseminarie van Rouen, in oktober 1919 tot de dag van zijn arrestatie op 15 januari 1944. Dit werk is overladen met zijn fijn handschrift in de kantlijnen en tussen de regels, voor het verklaren en uitleggen van deze of gene woorden. De *brief aan de Hebreëën* is een van de meest geannoteerde teksten. Het is trouwens uit deze brief dat hij het tweede woord van zijn geestelijk testament haalt dat we aan het begin van deze retraite citeerden: « *Sine sanguine non fit redemptio* » (Heb 9,22). [De exacte tekst bevat *remissio*.]. Pater Jacques citeert deze zin uit de *brief aan de Hebreëën* zeven keer in de teksten die bewaard zijn gebleven. Door te luisteren naar de tekst van de liturgie van deze vijfde zondag van de Vasten en naar andere teksten uit de Schrift, met name: « *en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis* » (Fil. 2,8), **nodigt pater Jacques ons uit om te bezinnen over de gehoorzaamheid van het vleesgeworden Woord.**

De gehoorzaamheid van Christus

Op 16 november 1928, toen hij een Triduüm van de eeuwige aanbidding preekte, riep abbé Bunel enthousiast uit:

« En het vleesgeworden Woord vernedert zich door te buigen voor de eeuwige verlangens van God. Hij wordt gehoorzaam. Oh Wereld, stop en kijk! Je bent slechts stof en as, je bent maar een wezen-van-één-dag en je durft in je buitensporige trots uit te roepen: “Noch God, noch Meester!” Zie dan deze man, Jezus van Nazareth, hij is de zichtbare mens, maar hij is de onzichtbare God, zijn menselijke natuur wordt gedragen door een goddelijke persoonlijkheid, hij is de Zoon van God, hij is degene die jou geschapen heeft, en niets van wat gemaakt is, is zonder hem gemaakt, en zie, hoe dit almachtige wezen, deze mens-God, zichzelf vernietigt voor zijn Vader, zich laat beledigen, zich laat bespotten, zich laat kruisigen, en dat alles uit gehoorzaamheid. *Christus factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis* (Christus werd gehoorzaam tot in de dood - de dood aan het kruis. (Fil. 2,8) [...]) Ah, wereld, zul je nog steeds zeggen dat gehoorzaamheid verlaagt, dat het je kleiner maakt, terwijl Christus deze bewonderenswaardige deugd dermate heeft geheiligd?... Zal je bang zijn om zo'n Meester te volgen? »

Nadenkend over de nederigheid, de vernedering van het Woord van God, in het mysterie van zijn menswording en van zijn leven als mens, ontdekt pater Jacques de buitengewone rijkdom van de gehoorzaamheid. Daarom spoort hij, tijdens de retraite die hij geeft van 4 tot 16 augustus 1941 in de Karmel in Saint-Pair, de zusters (en ons) aan om de gehoorzaamheid van Christus te overwegen door haar te situeren in het perspectief van de heilsgeschiedenis:

« Hier volgt in grote lijnen de geschiedenis van de wereld en vervolgens onze persoonlijke geschiedenis om te zien waar het misbruik van vrijheid toe leidt. Confronteer de ideale gehoorzaamheid van Christus met onze gelofte van gehoorzaamheid. Om beter de verrijking van de ziel te begrijpen door de gelofte van gehoorzaamheid, kijken we naar het effect van ongehoorzaamheid bij de engelen en bij de eerste mens, beiden geschapen naar het “beeld van God”. Lucifer, de mooiste van de engelen, gelooft dat hij in staat is om “als God” te zijn, om zelf de ambachtsman te zijn van zijn eigen geluk, en hij weigert te dienen. Meteen was het voor hem en de andere rebellen, de hel zeg maar de ontbering van God: het wezen dat altijd dorst naar het oneindige wordt afgestoten door deze oneindigheid, die hij nooit zal kunnen omarmen.

Bij de gelukkige mens in het paradijs, fluistert satan hetzelfde gif in “zijn als God!” het goede en het kwaad kennend. Het teken van liefde dat God vroeg was zeer miniem. Adam en Eva weigeren... ze zijn ongehoorzaam... En het is de dood, het verlies van al hun gaven voor hen en voor hun nakomelingen... deze verschrikkelijke begeerte waarvan Sint-Paulus de droevige gevolgen schetst aan de Romeinen... We moeten nu sterven om opnieuw te leven in Christus. Want hij herstelt de orde. Hij geeft alle tekens onder de getuigenissen van ware en volledige gehoorzaamheid, vanaf het begin van zijn leven tot aan het lijden, op het kruis. Tot het uiterste toe doet hij de wil van de Vader, die heel zijn leven zijn voedsel was geweest. Op het laatste ogenblik beseft hij dat deze wil volledig is voltooid, dat “alles is volbracht”. Het is ook op dit moment dat Christus zijn grote zegevierende werk doet en binnengaat in het volledige bezit van de hemel.

Laten wij onze gehoorzaamheid op de zijne afstemmen. “Het is normaal dat gehoorzaamheid soms kost.” Laten we dan bedenken dat we zijn gekomen om te gehoorzamen, tegen die prijs zal dood en leven zijn. Ook de gehoorzame vertelt over zijn overwinningen en gaat vanuit dit leven en voor de eeuwigheid de intimiteit van God binnen. »

De wil van de Vader doen

We hebben het zojuist gehoord: door het leven van Christus Jezus te overwegen, ziet pater Jacques hoe hij de wil van de Vader kan vervullen. Hij zal dikwijls de episode uit Getsemane citeren: « *Fiat voluntas tuas* » (Uw wil geschiede. Lc 22:42). Op 29 september 1936 schrijft hij aan een vriend:

« **Vergeet niet te bidden met de last van je zorgen. Het lijden is zo'n krachtig gebed!** Laat u door uw beproeving losmaken van de aarde, en rust bevrijd in God zonder problemen of zorgen. Zeg en herhaal tegen God: *Fiat voluntas tua!* »

Hij weet wat het kost om zijn Fiat te geven. In 1929, als hij wil intreden in de Karmel, schrijft zijn bisschop naar Rome en het werd hem verhinderd. Vervolgens vertrouwt hij de priorin van de Karmel van Le Havre toe:

« Twee dagen lang heb ik gevochten tegen duizend gevoelens van verdriet, neerslachtigheid, ontmoediging en vooral verzet. Tevergeefs herhaalde mijn wil een oprechte Fiat aan de goede God, heel mijn gevoeligheid en al mijn trots beefden en brachten slechte gedachten in mijn geest. »

In de adem van de Heilige Geest, zal hij de zielskracht hebben, om dit Fiat in de deportatiekampen te herhalen en zijn metgezellen in ellende te helpen het uit te spreken. Hiervan bestaan verschillende getuigenissen. De heer Zamansky, die met hem gevangen zat in het Royallieu-kamp, geeft dit getuigenis toen pater Jacques wist dat hij vertrok in een van de konvoeien, richting het oosten: « We zagen ze vertrekken. Pater Jacques was een van hen, zijn gezicht getekend met dezelfde vrede, die we van hem kenden, maar zijn blik en houding waren ernstig. Jezelf overgeven aan God kan alleen volledig gebeuren zonder bijbedoelingen, vooral zonder hoop op een keuze. En ik geloof dat dit het is wat pater Jacques zei op het laatste moment dat ik hem zag: "Fiat voluntas tua." »

In een interview gegeven in het karmelietenklooster van Avon, vertelt de heer Michel de Bouard dat hij, toen hij samen met pater Jacques in het quarantaineblok van het kamp Mauthausen zat, hij aan hem vertelde dat hij een wens had gedaan als hij levend uit deze hel zou komen. Pater Jacques dacht even na en zei: « Nee, we moeten God niet uitdagen, hij is degene die beslist. Zeg "Fiat voluntas tua" [Uw wil geschiede (zie Mt 26:42)]. » De heer de Bouard vervolgt: « **Ik heb hierover nagedacht en ik heb begrepen dat de ware gedachte van het geloof, de diepste, de hoogste, is het zeggen van: "Uw wil geschiede".** Fiat voluntas tua zeggen, zoals we 's morgens vaak deden, op het plein van het appèl, in de rook van het crematorium, het was moeilijk om er zonder tegenzin uit te komen. Door mij deze aanwijzing te geven, heeft pater Jacques mij opnieuw laten zien waar de toplijn was, waar we ons moesten proberen te plaatsen. »

Pater Jacques predikte niet alleen deze overgave aan de Goddelijke Voorzienigheid, hij heeft het ook beleefd tot het einde toe in zijn vlees. Tijdens de retraite in de Karmel van Pontoise citeert hij in een onderhoud getiteld « Hoop en verlatenheid » het boek Job en besluit als volgt:

« Wil Hij mij doden, ik blijf op Hem hopen [Job 13,15] Hier is een ziel die weet wat hoop is, die weet wat het is om vertrouwen in God te hebben, om tegen de goede God te zeggen: "Onze Vader, Uw wil geschiede!" »

In het concrete van ons leven

Op 20 september 1936 gaf pater Jacques in Chaville een retraite voor mensen die tot de Derde Orde van de Karmel behoren, nu bekend als de Seculiere Orde van de Karmel. Het gaat om leken, mannen en vrouwen, gehuwd of celibatair, met een beroeps- en/of familiaal leven die, midden in de wereld, de spiritualiteit van de Karmel willen beleven. De woorden die hij tot hen richtte, blijven vandaag de dag actueel en relevant voor ons:

« Elk bestaand leven heeft een bijzondere betekenis, een speciale roeping. Daarom moet ik mijn leven richten op een bepaald doel, ik heb een functie te vervullen. En mijn functie bestaat uit te leven voor God, om God zo te kennen, te begrijpen, God voor altijd te behouden in de hemel. Leven voor God hier beneden, wil zeggen, mijn hele wil, die mijn hele wezen leidt, in overeenstemming brengen met de wil van God; aan de wil van God, die mij door de natuurwet wordt aangegeven, door de positieve wet, door de decaloog van God, door het evangelie, door de bijzondere verplichtingen van mijn staatsplicht, en van mijn leefregel van de Derde Orde. Ik moet dus voor God leven door te allen tijde te doen wat mij wordt opgelegd door de wet die mijn activiteit regelt.

We moeten niet denken dat de mooiste gebeden deze zijn die bestaan uit het zich inkeren in de eenzaamheid van een kapel. **“De mooiste lofprijzing is om te allen tijde te doen wat de wil van God wil, wat onze wil doet.”** Het is dat ons wezen onophoudelijk de glorie van God bezingt door aandachtig heel zijn afhankelijkheid te beleven. Dit is wat God prijzen is, wat God respecteren en wat God dienen is. **Doen wat Hij wil, het doen zoals Hij het wil, het doen omdat Hij het wil.**

En je ziet, als we deze waarheden kennen, dat we afhankelijk zijn van God, dat we maar één functie op aarde hebben, en dat is om God te loven, om geheel voor God te leven, om ons hele leven om te vormen tot een prachtig en stil liefdeslied voor God en aanbidding van God. Dan wordt het leven heel eenvoudig, want het maakt niet uit wat de handen aan het doen zijn, het maakt niet uit in welke situatie God ons brengt, het maakt niet uit welke bezigheden de dag in beslag nemen, meer of minder verheven in de ogen van de wereld; wat maakt het God uit? Gods blik zoekt overal en altijd ons hart, onze wil, onze aandacht; en er is maar één ding op aarde: willen wat God wil. Alles doen uit gehoorzaamheid aan God is de essentiële functie, een heel eenvoudige functie, **wat betekent dat we God niet zoeken door dit of dat te doen, maar dat we God altijd dienen, ongeacht de activiteit van de vermogens.** We dienen God door te vegen, door te slapen als het tijd is, door te bidden als het gebedstijd is, door les te geven, door het officie te bidden, we dienen God in dit alles zodra dit allemaal de plicht van staat is. **En in Gods ogen zijn er geen min of meer verheven verplichtingen, er zijn alleen min of meer liefhebbende harten.**

Stop een onschatbare hoeveelheid liefde in alles. Neem als fundamentele ingesteldheid de enige zorg om God te beminnen, van God te dienen door heel vreedzaam te doen wat God vraagt als een bijzondere bezigheid. Er is in dit alles een verbazende mogelijkheid van liefde en de zielen zijn alleen verschillend in de ogen van God door de intentie van hun liefde. »

Laten we de woorden van pater Jacques ter harte nemen. Laten we ons, in het concrete van ons leven, afvragen hoe we de gehoorzaamheid beleven? Hoe proberen wij Gods wil te doen? Onthouden we dat zijn wil onze heiliging is (1Tess 4:3).

br. Didier-Marie ocd (Paris)

Maandag 18 maart: In de school van Christus

« Tik vraag Je, o mijn kleine Jezus, om mij op te voeden. Leer mij het heilige vuur van uw goddelijke Liefde in mijn hart aan te steken en brandend te houden. Leer mij allereerst alles geduldig te verdragen en dan alles vurig te verlangen! ... »

(Le Père Jacques, Martyr de la charité, p. 50)

« Jullie hebben maar één leraar, de messias. » (Mt 23,10)

Is de Heer Jezus mijn ware Meester, degene die mij in de diepte opvoedt?

Giotto - « Toegang tot Jeruzalem »

Dinsdag 19 maart: Vertrouwen met de heilige Jozef

« Ik geloof dat we in een tijd leven waarin het heel aangewezen is om 'te waken'. Plotse dingen kunnen de meest uiteenlopende gebeurtenissen van ons het offer van ons leven eisen. Hoe goed is het in zulke tijden om onszelf zonder zorgen of ijdele angst over te geven in de handen van de Goddelijke Voorzienigheid. » (Brief van 1938)

« ...Jozef deed wat de engel van de Heer hem had opgedragen. » (Mt 1,24)

Hoe beleef ik concreet mijn vertrouwen in de goddelijke Voorzienigheid, terwijl ik mijn verantwoordelijkheden nakom?

Bartolomé Esteban Murillo - « Sint-Jozef en het kindje Jezus »

Woensdag 20 maart: Weten wie ik ben

« Opvoeding vereist, om vruchtbaar te zijn, een aantal voorwaarden die we als volgt kunnen samenvatten: weten wat je wilt, weten wat je kunt en weten hoe je een geschikte omgeving creëert. » (Bulletin *En famille* n°1 de 1935)

« U weet toch dat u een tempel van God bent en dat de Geest van God in uw midden woont? » (1Kor 3,16)

Neem ik de tijd om me te vormen om te weten wie ik ben voor God?

Donderdag 21 maart: De keuze voor de gerechtigheid

« Een heilige zijn, is een mens zijn in de volle betekenis van het woord, en mens zijn, betekent het gevoel van eer behouden, de smaak om met een oprecht geweten te leven, de wil om nooit te bedriegen met de plicht. » (Bulletin *En famille...Quand même* de 1942)

« Er is jou, mens gezegd wat goed is, je weet wat de Heer van de wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God. » (Mich 6,8)

Hoe zou ik oprechter kunnen zijn in mijn leven?

Vrijdag 22 maart : De wil van God

« Het maakt niet uit of het regent of de zon schijnt, of er vreugde wordt geboden of juist pijn, of er tegenstrijdigheden ontstaan of dat het eer is (...)! Wat kostbaar is, (...) is de wil van God die ze draagt! Het maakt niet uit of het regent of de zon schijnt, of vreugde zich aanbiedt of integendeel pijn, of er tegenstellingen opduiken of dat het over eerbewijzen gaat (...) wat kostbaar is (...) is de wil van God die hen draagt! » (Preek van 1929)

« God, wil dat alle mensen worden gered en de waarheid leren kennen. » (1 Tm 2,4)

Hoe maak ik Gods wil tot de mijne?

Zaterdag 23 maart: De zelfgave

« Het is niet genoeg om tegen God te zeggen: 'O Heer, ik heb U lief!' Ware liefde is de gave van jezelf. » (Uitspraak van 1932 of 1933)

« Jezus stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, (...) en begon de voeten van zijn leerlingen te wassen. » (Joh 13,4-5)

Ik bereid mijn hart voor om samen met Jezus zijn Passie van liefde binnen te gaan.

Juli 1931 Pater Jacques viert feest Geplaatst in een rijkamp